

Περιεχόμενα

Μέρος Πρώτο. Η ΓΕΝΕΣΗ

Έθνος, εθνικό κράτος, εθνική κυριαρχία, εθνική Εκκλησία,
Σύνταγμα και ελευθερία

1. Στα Συντάγματα της επαναστατικής περιόδου

Η πολιτική σημασία και ο ενοποιητικός ρόλος του Έθνους.....	13
Το Έθνος σε αντιδιαστολή προς το «Γένος των Ελλήνων».....	17
Το Έθνος σε αντιδιαστολή προς την πατρίδα και η διάπλαση εθνικής συνείδησης.....	22
Εθνική κυριαρχία ως τίτλος νομιμοποίησης της εξουσίας.....	25

2. Η καταστατική σημασία του Συντάγματος

Η συνταγματική μορφοποίηση των σχέσεων Έθνους-Κράτους-Λαού σε μια ενότητα πολιτειακή.....	29
Ο Λαός οργανώνεται συνταγματικά σε φορέα κυριαρχίας και αναγορεύεται πολιτικό υποκείμενο με βούληση.....	32
Δεν νοείται Κράτος ούτε Λαός ούτε Δημοκρατία χωρίς Σύνταγμα.....	34

3. Σύντομη παρέκβαση

Για την ιδέα γενικά του Συντάγματος και του συνταγματισμού.....	37
Φιλελεύθερος συνταγματισμός και φιλελεύθερο κράτος.....	38
Ο δημοκρατικός συνταγματισμός αναγκαίο συμπλήρωμα στον φιλελεύθερο συνταγματισμό.....	40
Συνταγματικό κράτος: κρατική εξουσία οριοθετημένη, υποταγμένη σε κανόνες δικαίου.....	42

4. Οι ιδιαιτερότητες του ελληνικού συνταγματισμού

Η γενέθλια και διαρκής ιδιαιτερότητά του: κράτος εθνικό, φιλελεύθερο, κοσμικό και συνταγματικό, με πολιτεύμα κοινοβουλευτικό.....	45
---	----

Η ελληνική συνταγματική πολιτεία, μια ιδιαίτερη μορφή ενός κοινού ευρωπαϊκού προτύπου	46
Η πρώτη συνύφανση της δημοκρατικής μορφής του πολιτεύματος με τη δικαιοκρατική μορφή του κράτους	48
Μια πρωτοποριακή για την εποχή της ιδιαιτερότητα: ο διάχυτος δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων.....	52
Η παράλληλη προς τη δημοκρατική αρχή καθιέρωση της διάκρισης των εξουσιών	55

5. Το δίκαιον το όντως κυριαρχούν εν τη κοινωνία ως ο ορθός λόγος

Η τριπλή σημασία της ελευθερίας: εθνική, πολιτική, ατομική και η σχέση της με τη δημοκρατία	60
Πολιτική και ατομική αυτονομία: δημοκρατική (ρεπουμπλικανική) ή απλώς φιλελεύθερη, η συνταγματική θεωρία περί εθνικής κυριαρχίας του Σαριπόλου;.....	64
Ισότητα στην ελευθερία, το βασικό πολιτικό αίτημα των επαναστατημένων	66
«Νομαρχία» ή η ενθρόνιση του Δικαίου δια του Συντάγματος σε «ανώτατον άρχοντα της Πόλεως»	68
Ο νεοελληνικός Διαφωτισμός, μαζί με τον ελληνισμό, βασικοί συντελεστές της Εθνικής Επανάστασης	71

6. Η αυτοκέφαλη ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος μεταξύ Έθνους και Κράτους

Η διασφάλιση της υπαγωγής της Εκκλησίας στην κοσμική εξουσία.....	73
Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος απέναντι στο Οικουμενικό Πατριαρχείο.....	75
Οι θεσμικές συνέπειες της καθιέρωσης του «αυτοκεφάλου» έως σήμερα.....	82
Οι συνέπειες και οι παρενέργειες της ήπιας πολιτειοκρατίας ή της νόμω κρατούσης πολιτείας	87

Μέρος Δεύτερο. 200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

Οι μοιραίες μεταλλάξεις

7. Από την κυριαρχία του λαού στην κυριαρχία του Συντάγματος	
Ο λαός κυρίαρχος διά του Συντάγματος σε έναν ιδεατό «τόπο» ελεύθερης, ισότιμης και έλλογης αντιπαράθεσης συμφερόντων και ιδεών.....	93
Η διαδικαστική πρόσληψη της κυριαρχίας.....	95
Άδειος ο θρόνος της κυριαρχίας;.....	98
8. Η ανθεκτικότητα του Συντάγματος και η συνάντησή του με τον ευρωπαϊκό και υπερεθνικό συνταγματισμό	
Ανθεκτικότητα υπό το πρίσμα της διαδραστικής σχέσης Συντάγματος και κρίσης.....	102
Η ανθεκτικότητα ως προσαρμοστικότητα σε μια διαρκώς μεταλλασσόμενη συνταγματική πραγματικότητα.....	103
Ανθεκτικότητα διά της διαδικαστικής ευελιξίας και της άτυπης μεταλλαγής του νοήματος των συνταγματικών διατάξεων.....	106
Προς μία ήπια συνταγματική κανονιστικότητα;.....	110
Ο εθνικός συνταγματισμός βασικός συντελεστής ενός υπό ανάδυση ευρωπαϊκού και υπερεθνικού συνταγματισμού.....	113
9. Η πανδημία ως ευκαιρία για να αναστοχαστούμε τη σχέση δικαίου και ηθικής, τα δικαιώματα και τη ζωή ως συνταγματική αξία	
Η άσφαιρη υποστήριξη της αντισυνταγματικότητας των μέτρων... 120	
Η εγωκεντρική πρόσληψη της ζωής ως δικαιώματος.....	124
Η ανάδειξη της ζωής ως συνταγματικής αξίας και η συμφιλίωση του δικαίου με την ηθική.....	127
Τα οικολογικά όρια της ανθρωποκεντρικής αποκλειστικά πρόσληψης του δικαιώματος στη ζωή.....	131
Η πανδημία ως ευκαιρία για μια κοινωνικά αλληλέγγυα στάση ζωής σε μια πολιτεία με «δικαιοσύνη και ελευθερία».....	133
Επίλογος. Ένας συνταγματισμός ανθεκτικός, νεωτερικός και, παρά τις αντίξοες πολιτικές συνθήκες, ακμαίος.....	137
Σημειώσεις.....	149